Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740

РІК LXIII. Ч. 5 ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК СЕРЕДА, 11-го СІЧНЯ 1956. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ — FIVE CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, JANUARY 11, 1956. No. 5. VOL. LXIII.

АЙЗЕНГАВЕР ПРОПОНУЄ „ЗЕМЕЛЬНИЙ БАНК" ДЛЯ ЗРІВНОВАЖЕННЯ РІЛЬНИЧОЇ ПРОДУКЦІЇ

Вашингтон. — Президент Айзенгавер у своєму зверненні до Конґресу в справі рільничої програми проєктує створити „земельний банк", який коштував би державну скарбницю один більйон долярів і який допоміг би зменшити рільничу продукцію в цій країні, не зменушуючи прибутків фармерів. Згідно з цим проєктом Президента ті фармери, які зменшили б число управної землі на 20 відсотків, діставали б від держави таку винагороду, яку вони мали б, коли б управляли цю землю. Зменшення продукції відноситься до таких рільничих культур як пшениця, бавовна і риж. Таким способом постав би в цій країні „земельний банк", бо частина управної ріллі відпочивала б, її засіювали б фармери різними травами або засаджували б деревами, і коли б треба було збільшити рільничу продукцію, тоді можна б було користати з того „земельного банку". Крім того Президент проєктує ще й інші заходи для допомоги фармерам: 1. збільшити федеральні суми до 103,000,000 долярів на досліди для поліпшення рільничої продукції, 2. звільнити фармерів від податку від газоліни, якої вони вживають для рільничих цілей, 3. поширити молочну програму в школах з теперішніх 50,000,000 до 75,000,000 долярів, щоб діти могли більше пити молока під час перебування в школах, 4. допомогти тим фармерам, які тільки частинно живуть з фармерства, дістати такі промислові праці, з яких вони могли б вижити. Республіканці хвалять проєкт Айзенгавера, але деякі сенатори заявляють, що цей плян не дає негайної допомоги фармерам вже в цьому році, в якому відбуваються вибори. Демократи твердять, що президентів законопроєкт обрахований на кілька років, а фармери потребують негайної допомоги, бо їхні прибутки постійно зменшуються.

ПРЕЗИДЕНТ ВІДБУВАЄ ПРЕСОВУ КОНФЕРЕНЦІЮ

Перед своїм виїздом з Кі Вест, президент Айзенгавер прийняв на пресовій конференції в неділю дня 8 січня ц. р. представників преси, щоб погуторити з ними на тему актуальної політики. Це була перша його пресова конференція з часу, як він захворів.

Айзенгавер почав знову виконувати всі свої обов'язки

Вашингтон. — Президент Айзенгавер після 11-денних вакацій на Флориді повернувся до столиці, де почав знову виконувати всі свої обов'язки. В першому дні він конферував із головою Ради Економічних Дорадників д-ром Артуром Ф. Бирнсом в справі економічного звернення до Конґресу, яке Президент має вислати 23 січня. Крім того конферував із своїм головним дорадником Шерманом Адамсом та з іншими своїми помічниками. Президент підписав список осіб, займенованих на федеральні пости і покликав знову до праці секретаря Бернарда М. Шенлі, який 15 листопада 1955 року зрезиґнував був з цього становища. В зв'язку з цим покликанням виникли спекуляції про те, що, мовляв, Айзенгавер буде знову кандидувати на президента. Сам Президент на пресовій конференції в Кі Весті заявив, що він ще не рішився в справі своєї поновної кандидатури. Президент обіцяв це зробити перед 1 березня, або навіть пізніше, а на його рішення матиме вплив стан його здоров'я.

МОСКВА ПІДТРИМУЄ АРАБІВ В ОН ПРОТИ ІЗРАЇЛЮ

Об'єднані Нації. — СССР офіційно зголосив в Об'єднаних Націях резолюцію з осудом Ізраїлю за його наїзд на Сирію 11 грудня м. р., при чому та резолюція в більшій частині взята буквально з тексту резолюції, запропонованої Сирією. Тому, що ані Сирія ані ніяка інша арабська держава не є членом Ради Безпеки, Сирія старалася дістати „спонзора" своєї резолюції з-поміж членів Ради Безпеки. Такого спонзора знайшла в Совєтському Союзі. Правда, в совєтській резолюції пропущено дві найважніші вимоги, що їх поставила Сирія: щоб виключити Ізраїль з Об'єднаних Націй, як державу, що постійно порушує чартер ОН і виказує свою войовничу агресивність, та щоб проти Ізраїлю застосувати карні господарські санкції. Совєтська резолюція обмежується до погрози застосування карних санкцій на випадок повторення агресивних виступів Ізраїлю в майбутності. Поквапність, з якою Совєти зголосились на репрезентування вимог Сирії на терені Ради Безпеки ОН пояснює преса, як дальший послідовний крок Москви з'єднати собі арабський світ та виробити собі в ньому опінію єдиного дійсного заступника арабських інтересів проти Ізраїлю. Західні великодержави, як про це вже повідомлювано, рішили також осудити Ізраїль за його останній збройний наїзд на територію Сирії. Рада Безпеки збереться в цій справі в найближчий четвер, 12 січня ц.р. На вівторок, 10 січня, заповіджено зустріч репрезентантів ОН трьох західніх великодержав у цій самій справі.

ЗДА НЕ ПІДУТЬ НА ЖАДНИЙ КОМПРОМІС З МОСКВОЮ В СПРАВІ ПОНЕВОЛЕНИХ НАРОДІВ

Вашингтон. — Під час зустрічі з представниками поневолених т. зв. сателітських країн заявив державний секретар Джан Фостер Доллес, що З'єднені Держави Америки не підуть на жадний компроміс із Совєтським Союзом в їхньому змаганні за визволення поневолених Москвою східньо- і середньо-европейських народів. Зустріч, в якій взяли участь представники дев'яти европейських сателітських держав — Албанії, Болгарії, Чехословаччини, Естонії, Угорщини, Латвії, Литви, Польщі і Румунії — тривала 45 хвилин і під час цієї зустрічі вони обговорили з державним секретарем проблеми „мирного визволення" поневолених народів. Заява Доллеса є дальшим підтвердженням становища президента Айзенгавера, висловленого в його різдвяному посланні до поневолених народів, яке викликало гнівну відповідь Хрущова, мовляв, президент Айзенгавер „вмішується грубо" у внутрішні справи чужих націй. Американські офіційні чинники думають, що відповідь Хрущова додала ваги і більшого розголосу посланню президента Айзенгавера. В розмові з державним секретарем Доллесом представники згаданих вище поневолених країн устійнили ще такі дезидерати: 1) справа поневолених націй повинна бути порушена в міжнародних конференціях і в Об'єднаних Націях; 2) для натиску в справі звільнення Совєтським Союзом поневолених націй треба вжити світової публічної опінії і 3) радіопередачі за залізну заслону мусять бути продовжувані, щоб підтримати духа поневолених народів. В дальшому стверджено, що комуністичні намагання загітувати до повороту еміґрантів з поневолених Москвою країн не дали сподіваних Москвою успіхів, не зважаючи на те, що вели аґітацію за поворотом „на родіну" не тільки спеціяльні комітети, зорганізовані комуністами, але й офіційні совєтські дипломатичні представництва в західніх країнах.

Іден заперечує поголоски про його димісію

Лондон. — Англійський уряд оприлюднив офіційне заперечення, наче б прем'єр Антоні Іден збирався в недовгому часі зректись свого становища, відступаючи його лордові печаті й лідерові палати громад Р. А. Батлерові. Таке саме заперечення оголосив також сам Батлер, заявивши свою повну солідарність з Іденом і дальше підтримування його. Ці поголоски, які знайшли голосний відгук в поважній лондонській пресі, появились у зв'язку з гострою критикою, предметом якої став в останніх днях уряд Ідена. Зголошення урядом в парляменті додаткового бюджету, невдача заходів, щоб [illegible] кошти утримання, затяжна криза на Кипрі, скандал з продажем зброї на Близький Схід, скандальна історія двох дипломатів Берджесса і Мекліна, що втекли були до большевиків, — все воно склалося на значний упадок популярности уряду Ідена. Цей занепад його популярности в англійських масах стверджив консервативний часопис „Сандей Діспейч", перевівши своєрідний „плебісцит" серед 500 консервативних діячів. Офіційні чинники вважають, що переведена недавно реорганізація англійського уряду, його задумані заходи й подорож прем'єра до ЗДА в другій половині січня привернуть йому захитане в громадській опінії становище.

Особисті прибутки дійшли до рекордової висоти

Вашингтон. — Департмент торгівлі повідомляє, що особисті прибутки в листопаді минулого року дійшли до рекордової висоти і становили 311,500,000,000 долярів в річному відношенні, це значить на 2,000,000,000 долярів більше в порівнянні з жовтнем 1955 року і на 20,600,000,000 долярів більше з листопадом 1954 року. Це збільшення особистих прибутків настало внаслідок збільшення робітничих заробітків. Збільшилися, хоч і незначно, і прибутки фармерів, які в листопаді 1955 року становили — 15,000,000,000 долярів в річному відношенні (в жовтні 1955 р. — 14,800,000,000 долярів, а в листопаді 1954 — 14,900,000,000 долярів). До особистих прибутків зараховується: заробітні платні, дивіденди і відсотки, чинші, прибутки з фарм і т. д. Річне відношення обраховується таким способом, що прибутки в одному місяці множиться через 12.

Стівенсон критикує послання Президента про Стан Унії

Шикаґо, Ілл. — Демократичний кандидат на президента Адлей Е. Стівенсон заявив в інтерв'ю в „CBS", що послання президента Айзенгавера — це не було „послання про Стан Унії, тільки послання про Стан Республіканської Партії". Стівенсон заявив, що Президент „надто рожево змалював стан ЗДА та їхніх союзників." Демократичний кандидат на президента ганив урядову закордонну політику не так за її зміст, як за спосіб здійснювання цієї політики. На думку Стівенсона през. Айзенгавер підкреслює значення військового союзу з некомуністичними країнами, але мало говорить про військову допомогу тим країнам. Дві треті всієї допомоги закордонові пішли на Південну Корею, Індо-Китай і Національний Китай, а на думку Стівенсона, більше допомоги повинні [illegible] дістати і інші країни. Стівенсон критикував також і внутрішню політику республіканського уряду.

Національ-китайське летунство дістане атомові бомби

Тайпей, Формоза. — На випадок, коли б Комуністичний Китай заатакував Формозу, Америка вивінує національ-китайське летунство в атомові бомби, — заявив американський секретар летунства Доналд А. Кворлес, відвідавши на два дні Формозу. — Він перевів довгогодинні наради з Чіянґ Кай-шеком і найвищими національ-китайськими військовиками. У розмові з журналістами він признав, що з уваги на вивіновування комуністичного Китаю совєтськими літаками МІҐ — ЗДА постачають на Формозу ракетні літаки. Зрештою, Кворлес запевнив, що нема небезпеки, щоб комуністичне летунство могло дістати перевагу на Далекому Сході, бо, — мовляв, — американське летунство взагалі настільки велике, що в кожній хвилині може вирівняти льокальну перевагу комуністичних літаків на якомусь далеко-східньому відтинку. Кворлес не вірить, що в 1956 році прийде на Далекому Сході до війни.

Представник вірменської еміґрації пригадує поярмлення Східньої Европи в р.р. 1920/21

Ню Йорк. — „Вірменія, Грузія, Азарбайджан, Україна, Білорусь, Туркменістан й інші країни були найпершими жертвами совєтського колоніялізму" — заявив Беґлар Навассардіян, екзекутивний директор Американського Комітету для незалежности Вірменії у листі до Редакції „Ню Йорк Таймсу", що появився в тому передовому американському щоденнику в числі з 8-го січня ц. р. Вірменський еміґрантський діяч застеріґається проти твердження Редакції „НИТаймсу", що совєтський імперіялістичний колоніялізм позначився від останньої війни, як про це писав той часопис 23-го грудня м. р. Він вказує на поярмлення східньо - европейських неросійських народів ще в 20-х рр. Вірменський діяч виступає проти того, щоб промовчувати „контроверсійну проблему визнання незалежности держав з-перед совєтського часу" і закінчує свого листа таким ствердженням: „Совєтського колоніялізму не можна частинно осуджувати та частинно покривати мовчанкою. Він є один, безперервний і одностайний, від Вірменії і України до Кореї і В'єтнаму".

В референдумі в Вірджінії перемогли прихильники окремих шкіл

Річмонд, Вірджінія. — В стейті Вірджінія відбувалося всенародне голосування, в якому більшість голосуючих в відношенні двох до одного заявилася за тим, щоб скликати окрему конвенцію Стейтової Леґіслятури, яка б прийняла поправку до конституції, згідно з якою можна б було уживати публічних фондів на підтримку приватних шкіл. Якщо ця поправка буде ухвалена, тоді цей стейт зможе утримувати такі приватні школи, в яких навчалися б діти білих батьків і які могли б користати з публічних стейтових фондів. Хоч була зла погода, то число голосуючих було дуже високе. В деяких виборчих округах більшість проти скасування сеґреґації в школах була в відношенні 7-ох до 1-го в інших дещо менша. В загальному, згідно з дотеперішнім обрахунком голосів, більшість проти скасування окремих шкіл для дітей кольорових батьків виносить два до одного. Стейт Вірджінія хоче протиставитися рішенню Найвищого Суду ЗДА, який скасував ще 1954 року окремі школи як незгідні з федеральною конституцією.

Концентраційні табори в Арґентині заповнюються противниками режиму ген. Арамбуру

Буенос Айрес. — Два з найповажніших арґентинських часописів — орган радикальної партії „Демокрасія" й орган робітничої партії „Ель Ляборіста" заатакували уряд ген. Арамбуру за не подавання до публічного відома повідомлень про численні ув'язнення, які відбуваються в Арґентині і про висилання ув'язнених до суворо-режимних концентраційних таборів у Патаґонії. Останнім часом вислано туди кількадесять видатних пероністів і робітників металевого промислу. Докладне число висланих до концтаборів невідоме, але рахують, що їх є вже понад двісті осіб. Згідно з обов'язуючими в Арґентині законами, уряд має право замикати в концентраційних таборах осіб, небезпечних для порядку і спокою в державі, якщо вони не захочуть самі покинути країну. Згадані вище часописи атакували ген. Арамбуру не тільки за те, що він не подає до відома ніяких повідомлень про ув'язнення, але й за те, що він не дає можливости своїм політичним противникам еміґрувати закордон. Демократичні часописи стверджують, що постійне і докладне інформування громадянства про ув'язнення таких чи інших осіб причиниться до успокоєння гормадської думки, яка затривожена таємничими арештами й обурена на уряд за те, що він не дає змоги родинам ув'язнених комунікуватися з в'язнями.

В Альжирі в одному дні згинули 64 особи

Альжир. — Офіційний французький комунікат говорить про 64 жертви сутичок між французьким військом і арабськими партизанами в одному дні останнього понеділка. Французи вбили 39 партизанів і терористів і взяли 62 полонених, а араби вбили 25 осіб, з того 23 арабів за співпрацю з французами. Арабські партизани напали на французьку фарму ледве за три милі від міста Константін і вбили там дві особи та зранили французького управителя фарми. В департаменті Константін спалено 10 фарм, дві школи, два залізничі склади і забрано худобу. Партизани схопили і забрали з собою кільканадцять мусулман, між ними одну цілу родину з двома дітьми, при чому французи бояться, що ті діти вже згинули. На передмісті Константіну знайдено двох убитих французів із зв'язаними руками та перерізаними горлами.

Папа підтримує нові методи гінекології

Рим. — Папа Пій XII, промовляючи до 700 гінекологів й інших лікарів-спеціялістів з різних країн світу, включно з Америкою, заявив, що нові лікарські методи, які доводять до безболісних злогів, не противляться християнській моралі і не суперечать канонам християнізму. Папа виголосив на цю тему велику, 40-хвилинну промову французькою мовою, згадавши в ній стосовані в Совєтах і Комуністичному Китаї лікарські способи, які уможливлюють злоги без болів. Ці методи випробовано в совєтських дослідних клініках та вдосконалено в Англії, проте на Заході їх ще масово не застосовують. У зв'язку з цією промовою Папи, пресові коментатори пригадують, що англійський спеціяліст-гінеколог д-р Ґрентлі Дик Рід оголосив був в 1944 році книжку п. н.: „Роди без остраху", в якій науково вияснив дійсні причини болів породільниць, пояснивши їх у значній мірі психічним станом жінки, та з'ясував детально методи, які доводять до безболісних злогів. Папа не поручив тих метод, але й не осудив їх, ствердивши тільки, що вони не порушують принципів християнської моралі.

Заворушення в Йорданії викликали протест ЗДА

Амман, Йорданія. — „Лестер де Вітт Маллорі, американський амбасадор в столиці Йорданії, передав урядові Йорданії гострий протест ЗДА проти недостатньої охорони життя і майна американців в Йорданії збоку йорданської поліції і війська та проти злочинної поведінки юрби. Такий сам протест зголосив устно державний секретар Доллес у Вашинґтоні, викликавши до себе йорданського шарже д'афер Тайзіра А. Тукана. Цей протест ЗДА заклали в останню неділю 8-го січня проти вуличних заворушень, які вибухли були в суботу 7 січня в Аммані і в йорданській частині Єрусалиму. В Єрусалимі по йорданському боці юрба заатакувала американський консулят, але тамошні службовики й наспілі на поміч вояки Арабського Леґіону відперли демонстрантів. — Все ж, ці останні вибили в будинку консуляту камінням всі вікна й пошкодили уладження дому та здерли американський прапор. В Аммані демонструючі араби заатакували готель „Филаделфія", в якому замешкують чужинці, та спалили будинок американської технічно-допомогової місії. Ніхто з американців персонально не потерпів, але матеріяльні шкоди, м. ін. в понищених автах, дуже високі. Демонстранти пробували знову збіратись на вулицях в неділю, але військо енерґійно розпорошило їх. Стріляно до юрби, є вбиті й ранені. Арештовано коло 100 осіб, мабуть комуністичних лідерів отих заворушень, ведених під гаслами, ворожими до т. зв. Баґдадського пакту. В одному місяці створено в Йорданії вже третій уряд, цим разом під проводом Саміра-ель-Ріфай, теж противника Баґдадського пакту, що його палко підтримує Англія проти волі „невтралістів" і комуністів.

В АМЕРИЦІ

● **Комісар** нюйоркської поліції Стефен П. Кеннеді заявив, що дотеперішні проби виявили, що малі таксівки з огляду на їх безпеку, комфорт і вигоду можуть бути уживані поруч із таксівками, яких вживали досі.

● **Мускусові бики** — окрема порада оленів — терöризують населення Аляски, шукаючи корму. Досі вони напали на два авта, поранили одну жінку і вбили собаку. Вага мускусового бика доходить до 1,200 фунтів.

● **У Мехіко** починають виґибати приятелі фармерів — осли. В давніших роках ослів у Мехіко було багато мільйонів, а тепер там збереглося цих тварин тільки 2,767,991. Причина цього явища — поширення механізації.

● **Суд у Монтевідео** вирішив, що достатньої причини для поєдинку між президентом держави Л. Б. Берресом та опозиційним конґресменом В. Ґвадалюпом немає. Конґресмен Ґвадамон заявив був, що Беррес їздив до ЗДА для оборони інтересів місцевих промисловців, а президент назвав його за це грубіяном.

● **Поранений** в автомобільній катастрофі син демократичного кандидата на президента — Джан Фелл Стівенс вже вийшов із шпиталю в Шикаґо і може ходити при допомозі палиці. Він перебув операцію правого коліна.

● **Організація** Американських Квейкерів у Филаделфії в своїй заяві твердить, що расова дискримінація в мешканевій ділянці — це одна з найбільших перешкод в американському житті до зрівняння можливостей усіх громадян ЗДА.

● **Острів Елліс**, який лежить при в'їзді до Нюйоркського порту і на якому донедавна була тюрма для осіб, що підлягають депортації, є предметом спору між стейтами Ню Йорк і Ню Джерзі, які хочуть взяти його в своє посідання.

● **Мехіканський уряд** повідомляє, що влітї 1956 року він дозволить тільки 200,000 робітникам виїхати на рільничу працю до ЗДА. Це число на 80,000 менше від числа сезонових мехіканських робітників, що працювали в ЗДА у 1955 році.

● **Автор** комічних рисункових історій п. н. „Джо Палука" залишив по своїй смерті масток вартости 2,500,000 долярів. Цей масток призначив він своїй дружині і доньці.

● **Ґрейс Келлі**, признана найліпшою фільмовою американською артисткою за минулий рік, виходить заміж за князя Монако Райніє III, — проголошено під час відвідин Райніє у ЗДА, що викликало велику сенсацію серед широкої американської публіки. „Володар" тої (найменшої) в світі „держави", що має 22,000 мешканців і втримується з доходів з касина гри в Монте Карльо, має 32 роки, а Ґрейс Келлі 26. Вони познайомились під час її перебування в мин. році в Европі. Ґрейс Келлі, донька мільйонера, фабриканта цегол у Филаделфії, вже сама має мільйоновий масток з власних зарібків у Голівуді. Обоє наречені — католики. Вінчання відбудеться в Монако.

Нові землетруси в Мехіко

Акапулко, Мехіко. — В місті Акапулко вже другий день занотовано землетруси, які спричиняють паніку серед 35,000 населення. В першому дні, це значить в неділю, було сім струсів, під час яких 106 осіб були поранені. Населення міста і численні туристи втекли з мешкань на узбережжя Тихого океану, де перебули цілу ніч. Найбільша матеріяльна шкода була в дільниці Проґрессо, де завалився новобудований чотириповерховий будинок засипаючи робітників, яких вирятовано важко поранених після довших розкопів. В столиці Мехіко Ситі, яка є на 195 миль віддалена від Акапулко, під час землетрусу хиталися хмародери. В другому дні землетрусу рівно ж не було жертв людях, бо всі струси, яких було аж одинадцять, були досить легкі.

● **17 польських моряків**, які втекли з комуністичної Польщі прибули з Англії до ЗДА де разом із 20-ма іншими польськими втікачами та бувшим капітаном польського корабля „Ватори" переберуть обслугу корабля „Ліберті". Цей корабель є власністю Транспортової Лінії Пуласкі, і пливатиме під прапором республіки Ліберії.

● **Президент Айзенгавер** у Кі Весті на Флориді відбув розмову з командантами збройних сил НАТО генералом Алфредом М. Ґрунтером.

В СВІТІ

● **Острови Квімой і Матсу** в протоці Формози є від ряду днів знову предметом гарматнього обстрілювання збоку комуно - китайських батерій з китайського суходолу. В останню середу на Квімой впало впродовж близько 5-тигодинного артилерійського поєдинку 858 гарматніх стрілен. Майже безпосередньо після стрілянини на ті острови прибув шеф американських об'єднаних штабів адмірал Радфорд.

● **Кардинал Спеллман** прибув із Далекого Сходу літаком через Пакістан і Ливан до Риму, а відтіль до Західньої Німеччини. В Італії він відправив Богослужбу для вояків - католиків. Кардинала вітали на летовищі високі духовники. Він був прийнятий на довгій авдієнції у Папи Пія XII.

● **Рівень освіти** в англійських середніх школах дуже низький — нарікають фахові англійські часописи. На підставі відповідей рекрутів в одному вишкільному осередку стверджено м. і., що англійські абсольвенти середніх шкіл „спелюють" слово „Germany" на 20 різних ладів. Так само слово „Flower" (квітка) робить їм великі труднощі.

● **Понад 60** альжирських нотаблів звернулись з такими домаганнями до французького уряду: 1) негайно визнати національну окремішність альжирців, бо досі, спіраючись на конституційну „інтеґральність" Альжиру з Францією — французи вбачали в альжирцях просто членів Французької Республіки, без окреслювання їх національности, 2) повести переговори з авторитетним альжирським представництвом про встановлення нового правно - політичного стану в Альжирі і 3) негайно випустити на волю всіх політичних в'язнів.

● **Архиєпископом Йорку**, який є другим найвищим духовником в Англії після архієпископа Кентербері, став Артур Майкель Рамзей, єпископ в Дергаймі. Він став наслідником дра Сирілля Форстера Гарбетта, який помер останньої суботи, займавши те становище впродовж останніх 13 років. Призначує владик Англіканської Церкви королева Єлисавета, яка є головою тієї Церкви.

● **Валеріян Зорін**, перший совєтський амбасадор в Західній Німеччині, склав першу візиту міністрові закордонних справ фон Брентано. Німці з острахом і підозрінням вичікують „діяльности" Зоріна, тямлючи, як він підмінував демократичні режими на Мадярщині й особливо в Чехословаччині, довівши до самогубства Яна Масарика.

СВОБОДА SVOBODA
український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES.	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	5.25	Six months	5.25
На три місяці	2.75	Three months	2.75

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3. N. J.

СТАН УНІЇ

Президент Айзенгавер передав Конґресові і опісля сам проголосив народові своє річне послання про Стан Унії, яке є рівночасно програмою внутрішньої та закордонної політики уряду і базою для нарад і ухвал Конґресу. Ясно, що це послання заслуговує на максимальну увагу як у самій країні, так і в світі. Розгляньмо бодай найголовніші аспекти закордонної і внутрішньої політики в програмі американського уряду, як вони з'ясовані в посланні Президента.

В обидвох ділянках американської політики, закордонної і внутрішньої, Президент бачить „надійні вигляди", які він і його уряд думають реалізувати цілим рядом відповідних заходів, закликаючи Конґрес з демократичною більшістю до обопартійної апробати і підтримки цих заходів.

У закордонній політиці Президент хоче продовжувати солідарне, обопартійне змагання до головної мети: „тривкого миру із справедливістю для всіх націй". В тій цілі він рекомендує розгорнути кампанію з повною енерґією та всіми ресурсами, на які країна могла спромогтись під час війни. Перестерігаючи однаково, як проти „воєнної гістерії", так і проти довір'я до совєтських „усмішок", Президент у першу чергу рекомендує скріплення американської і альянтської оборонної могутности дальшим розгорненням оборонного потенціялу всередині країни і дальшого закріплення оборонного альянсу вільного світу, оформленого в европейській, східньо-азійській та середньо-азійській оборонних організаціях. Президент, зокрема, підкреслив важливість включення Німеччини в европейську оборонну систему. Разом з кожночасною оборонною готовістю та її закріпленням, Президент рекомендує дальше розгорнення оборонних альянсів на довшу мету, перебираючи зобов'язання довготермінової допомоги в розбудові оборонного потенціялу союзних країн, як також і відповідне пожвавлення та полегшення міждержавних торговельних взаємин і, вкінці, розбудову інформаційної програми вільного світу для поширювання правди і боротьби з большевицькими пропаґандивними брехнями.

Рівночасно з цим Президент передбачає і рекомендує цілий ряд практичних заходів для розгорнення внутрішнього оборонного потенціялу продукцією зброї, розбудовою оборонних споруд і устаткувань, а в першу чергу — розбудовою, вишколом і ще кращою опікою покликаної до оборони країни людської сили, яку Президент, як вояк і полководець, вважає за головну і найважливішу в оборонних заходах, не зважаючи на величезний розвиток техніки.

У внутрішніх справах Президент насамперед стверджує, що „наше господарство, досягаючи 400-більйонового вершка, становить безприкладний в історії рівень добробуту. Національні прибутки є ширші і справедливіше розподілені, ніж будь-коли раніше. Кількість затруднених американців досягнула найвищий рівень за всі часи. Як нарід, ми досягли найвищий життьовий стандарт, ми більше заробляємо, більше продукуємо, більше консумуємо, більше будуємо і більше інвестуємо, як будь-коли раніше. Наше господарство звільнене від необхідної урядової контролі платень і цін. Інфляцію припинено і досягнено стабілізацію коштів прожитку".

Виходячи із ствердження такого стану, Президент рекомендує цілий ряд нових або продовження дотеперішніх заходів для дальшого, ще більшого й кращого розвитку. Пропонує, зокрема, дальший розвиток програми для допомоги фармерам, рекомендує дальше вдосконалення урядового апарату, розгорнення й закріплення громадянських прав, поширення і вдосконалення суспільної опіки та соціяльного забезпечення, розбудову шляхів і забезпечення проти стихійних нещасть, деякі полегші в іміґраційних справах і цілий ряд подібних заходів, що мають на меті, з одного боку, закріпити теперішній стан добробуту, а з другого — промостити йому шлях для дальшого розвитку. Згадав Президент у своєму посланні і про відповідну охорону такого стану і розвитку від всіляких підривних елементів.

Це — тільки дуже загальна характеристика президентового послання про Стан Унії. Кожна із заторкнених у цьому посланні проблем буде предметом широкого обговорення в Конґресі та на публічних форумах, кожна проблема матиме своїх прихильників і критиків, тим більше в році, в якому відбудеться змагання за місце в Білому Домі. Але вже в перших відгомонах на це послання підкреслюються два головні моменти в його рекомендаціях: відповідальність і сміливість. Третій і, можливо, головний момент у цьому посланні — це факт, що воно було не тільки посланням про Стан Унії, але радше посланням про Стан Світу в тій свідомості, що сьогодні й сама Америка — кажучи словами Президента — може бути вільна і щаслива тільки „в світі справедливости, добробуту і миру".

ЗАГРОЖЕНА ДЕМОКРАТІЯ У ФРАНЦІЇ

Це один з найбільших парадоксів, що їх зазнала Франція за півтори тисячі років своєї історії, рахуючи тільки від Меровінгів, чи за дві з половиною тисячі років історії, рахуючи від засування малоазійськими греками порту Марсей: нарід цієї країни, відомий із своєї свободолюбності, що проявлялася стихійними бунтами й революціями в часах абсолютизму й деспотизму, вибрав 2-го січня ц. р. такий парлямент, який є явною загрозою для демократичного ладу цієї 4-ої Республіки. Бо ж 145 комуністів і 51 „пужадист", разом близько 200 парляментарних послів, близько однієї третини парляменту, є насправді антипарляментаристами й антидемократами. Вони всилі унеможливити реформу конституції, для якої потрібно двох третих голосів, і вони можуть затруїти існування кожному урядові, який не захоче вічно лявірувати поміж отією лівою Сцілою і правою Харибдою, і не задовольниться ролею безвольної виконної комісії розсварених лідерів і партій, що тепер, під тиском несамовитої ситуації, мусять шукати компромісу, щоб створити бодай сяк-так працездатний уряд. Очевидно, що навіть при такому компромісі новий французький уряд не матиме ні морального авторитету всередині й назовні держави, ні гарантії своєї довговічности. Залежний від волі груп із суперечними поглядами на такі актуальні проблеми Франції, як (у зовнішній ділянці) політика в Альжирі та Марокко і у відношенні до Заходу після прогри Франції тут і там, чи (у внутрішній ділянці) як реформа конституції і виборчої системи, субвенціонування католицьких шкіл і фіскальна система, — майбутній уряд, чи уряди, Франції не зможуть швидко й позитивно вирішити ні одної з цих справ.

Таким чином передчасне розв'язання парляменту Едґаром Фором 1 грудня мин. року і розписання ним нових виборів власне у сподіванні, що приспішені вибори дадуть парлямент, який уможливить приспішену розв'язку всіх отих болячок Франції, виявились грубою політичною помилкою. У світлі вислідів останніх виборів виявилось також, що Мендес-Франс мав таки рацію, коли закликав до вирішення передусім реформи виборчої ординації, і що не треба було зражуватись кількакратними невдалими г о л о с у в а н н я м и над різними виборчими проєктами, а треба було продовжувати ті заходи. Але виявилося, крім того, й те, що непримиримість у персональних взаєминах, внесена в політичне життя Франції тим самим Мендес-Франсом, була не меншою помилкою. Бо розбиття центрового партійно-політичного хребетного стрижня, що ним був наче традиційний бльок центрових соціял-радикалів (які, як відомо, є собі французи, не є ані соціялістами, ані радикалами) з католицькими народніми республіканцями, з відхиленням направо до „незалежних" і наліво до соціялістів, — те розбиття, символізоване прізвищами двох недавніх найбільших приятелів, а тепер найбільших ворогів, попереднього і теперішнього прем'єрів, стало справжнім нещастям для країни.

„Франція сама загналася в грузьке трясовиння... Нація, la patrie, в небезпеці..." — такими гострими словами характеризує передовик „Ню Йорк Таймсу" ці останні нещасні вибори. Правда, він признає, що хоч є зле, але „могло б бути ще гірше". І знаходить потіху в таких твердженнях: хоч комуністи зібрали близько 5 мільйонів голосів, з цих останніх найвище 300,000 походили від зареєстрованих членів партії (решта — це вицвіт диковинних французьких відносин, на яких усе ще покутує традиція Французької Революції, що змушує сірого обивателя голосувати „принципово" за найлівішу партію), — французький нарід такий демократичний, що всяка реакція у Франції практично виключена, — „народний фронт" із комуністами теж виключений, бо ані соціялісти, ані радикали не підуть на службу до комуністів, — французи надзвичайно інтелігентний, патріотичний і багатий нарід і знайдуть вихід з витвореної нестерпної ситуації...

Нема сумніву, що у Франції є вже дуже-дуже багато людей „від найчільніших політиків до сірого обивателя, рантьєра чи постійного кнайпового гостя на паризьких бульварах включно, які здають собі справу, що 23 уряди впродовж десяти років — це аномалія, яка коштує Франції її престиж великодержави у світі, яка спричинила втрату Індо-Китаю, а тепер загрожує втратою Альжиру-Марокко-Тунізії. Вислід останніх виборів буде для всіх отих розумних французів „шоком" — сильним ударом. Бо навіть песимісти не могли припускати, що французькі виборці введуть до парляменту понад 50 послів наскрізь деструктивного руху демагогів, які відмовляються платити державні податки! Інколи треба довести якусь справу аж до абсурду, щоб незрячі прозріли й опірливі перестали противитись. Коли 13 грудня м. р. писано на цьому місці у статті „Вибори, які мало [illegible] змінять" („Свобода [illegible]): „... він (новий парлямент) не внесе основної зміни в політичне життя Франції", то також не передбачено, що той новий парлямент своїм особливо диковинним обличчям приспішить у здоровій реакції процес санації політичних відносин у Франції.

Як далі буде у практиці — все це ще оповите мрякою. Спершу, очевидно, старенький президент Коті, порадившись із різними партійними лідерами, старатиметься знайти компетентного нового прем'єра, що зліпив би новий уряд, опертий об якусь більшість. Як вона виглядатиме — виявиться вже раніше, в першій половині цього місяця, коли з теперішнього хаосу почне кристалізуватись якийсь міжпартійний парляментарний бльок більшости. Реформа виборчої системи стала руба, як проблема „бути чи не бути" Франції. Далі йде розв'язання теперішнього парляменту і вибір за новою ординацією такого, який міг би перевести зміну конституції. Але не виключене, що, під впливом теперішнього психічного потрясення, вже й законодавці оцього окаліченого парляменту викрешуть із себе волю і змогу перевести поважні рішення в актуальних політичних та устроєвих справах. Весь вільний світ, приязний тій країні найвищої християнської культури, стурбовано і співчутливо очікує, яка здорова реакція проявиться у Франції на нездорові останні вибори.

Ілля Гольдман

МОСКОВСЬКІ РУБЛІ В НЮ ЙОРКУ

В економічному житті Совєтського Союзу стільки таємниць, недомовлености й фальшування фактів, що збагнути справжній стан речей надзвичайно важко. Останніми місяцями московські верховоди при всякій, навіть найменшій нагоді підкреслюють, що большевицька імперія могутня й багата, що Москва в найближчому часі випередить і перевищить своїм багатством усі капіталістичні країни, включно з З'єдиненими Державами Америки. Ця большевицька пропаганда іноді справляє деяке враження на необізнаних. У тих випадках, коли виникають сумніви, Москва використовує потаїні шляхи і подає до капіталістичної преси підфарбовану інформацію. У більшості випадків це їй удається, але в одному випадку большевицька пропаганда неминуче натрапляє на непереможні перешкоди, — у питанні про валюту.

Курс совєтської валюти дуже високий. За один доляр Москва дає лише чотири рублі. Є чимало країн з високою валютою, і це не викликає ніяких заперечень, бо вільний товарообмін між країнами регулює курс валюти на рівні з чинниками національного виробництва. У большевицькій імперії курс рубля визначають не економічні чинники, а манія величі. Це — комплекс неусвідомленої меншовартости, і він спонукає большевиків галасувати про свою „велич", про свої „досяги".

У справі курсу рубля вияв цієї манії величі коштував надзвичайно дешево, і тому його практиковано особливо охоче. Справа в тому, що совєтський рубель за межами Совєтського Союзу не ходить. Свою зовнішню торгівлю СССР провадить не в совєтських рублях, а в чужоземній валюті. Будь-який вивіз „грошових знаків" з СССР заборонений, як також заборонений переказ за кордон будь-яких сум у рублях. Ніхто рублями не цікавиться, бо за кордоном вони не мають вартости. Втратили на цьому тільки службовці дипломатичних місій, яким проживання в Москві коштувало надзвичайно дорого і для яких московський уряд часом допускав сприятливіші умови обміну.

Збереження високого курсу рубля було корисне Москві ще й тому, що вона, публікуючи відомості про національний бюджет та прибуток, примушувала капіталістичну пресу подавати інформацію в долярах, в імпозантних сумах, а це було б неможливе при виявленні реальної вартости рубля.

Фіктивність фінансової могутности Москви, як вона відбивалася у бюджетах та звітах, відома експертам, але залишалася поза увагою громадської думки, бо це практичного значення в міжнародних відносинах не мало.

Женевська конференція 1955 року, несподівано для її совєтських учасників, зробила з такого спеціяльного й цікавого питання, як курс совєтського рубля, надзвичайно актуальну й практичну проблему. Бо як можна було ставити питання про посилення культурних зв'язків і зв'язаний з ним туризм, коли подорожі до СССР були обтяжливі навіть для фінансово спроможних американських туристів?

Ось деякі дані: одно яйце коштувало в СССР 80 копійок, тобто 20 американських центів, літр молока — 2 рублі 60 копійок, тобто 65 центів, фунт білого хліба — 3 руб. 20 коп., тобто 80 центів, фунт цукру — 1 рубль, тобто 25 центів, чоловіча сорочка поганої якости — 80 рублів, тобто 20 долярів, пара чоловічих черевиків — 600 рублів, тобто 150 долярів. Звичайно, для капіталіста всі ці нечувані для Америки ціни не можуть бути перешкодою для подорожі до СССР, — але чи може совєтський уряд відкрито заявити, що він запрошує тільки капіталістів, а не широку масу туристів? А втім, ці останні не дуже й бажані в Совєтському Союзі. Бо як пояснити американським учителям, робітникам, студентам хоч би те, чому в „совєтському раю", де начебто немає визиску та приватної власности, ціни втроє, вчетверо, ба й удесятеро вищі за ціни в капіталістичних країнах? Поки туристів не пускали до СССР, за кордоном можна було ще пояснювати як вищий курс валюти, а цей останній, мовляв, „високий" через те, що країна багата, і це ніякого відношення до вільного ринку не має. Але пересічний американець допитливий та спостережливий і під час перебування в СССР може сам переконатися, що ціни й на внутрішньому ринку не відповідають заробітній платні і людність має надзвичайно низький життьовий рівень.

Про це московські верховоди своєчасно не подумали і на Женевській конференції щедро сипали запросинами. А тепер з цього треба викручуватись. Щоб спаралізувати згубні наслідки можливого туризму, московський уряд повинен був негайно розглянути питання про курс рубля. Однак, це не така легка справа. Відкрито змінити його курс — це означало б виявити свою бідність, особливо в порівнянні з Америкою. Офіційно допустити спеціяльний „туристичний рубль" було б доцільно тільки в тому разі, якби був щирий намір допустити масовий туризм. Але такого наміру нема.

До офіційного перегляду питання про валюту совєтський уряд не має прихильного ставлення. Він, як звичайно, воліє неофіційні закулісні крутійства, що ні до чого не зобов'язують.

І ось недавно на вільному ринку з'явилися величезні суми совєтських рублів. Мета цього — полегшити, видимо, туризм до СССР. На ринку пропонують мільйони рублів з розрахунку 5—10 американських центів за рубль, замість офіційних 25 центів.

Обмінні контори в Ню Йорку не знають походження цих рублів. Вони одержують їх з Европи, а туди просочились ці гроші начебто з країн-сателітів. Таке пояснення не заслуговує на довір'я. Сателіти мають на місці значно вищий курс обміну, приватних мільйонерів там немає, а нагляд дуже строгий. Тож можна думати, що єдине джерело, звідки йдуть ці рублі, — сам совєтський уряд. Його агентам дано завдання вивезти за кордон значні суми совєтської валюти, а також викликати враження, що відомості про дорожнечу в Московській імперії — тільки злісна вигадка західніх журналістів. Це — своєрідна форма холодної війни. На початку грудня ц. р. поширилися чутки про появу рубля на вільному ринку. Ця інформація походить не від совєтського посольства, а від великих обмінних контор у Ню Йорку, які, нібито як куріоз, передають це до преси, а преса охоче поширює цю вістку. Але самою пресою совєтські аґенти не задовольняються. Через тиждень після появи цих відомостей у пресі ті ж таки совєтські аґенти передають їх через телевізію. Величезна кількість американців на власні очі бачила, як сторублеві банкноти пропонували в необмеженій кількості купити по 5 долярів, замість офіційних 25. Хто після цього може мати сумнів, що подорож до СССР не так уже й дорого коштує! Але для холодної війни і цього совєтським аґентам мало! Вони повинні показати, що й харчі, і всякий крам у Совєтському Союзі також дешеві. І ось 18 грудня ц. р. вони просунули в „Ню Йорк Таймс" вістку про те, що молодий американець, маючи протекцію посла Зарубіна, об'їздив мало не весь СССР за ... 145 долярів.

Валютну кампанію, без сумніву, будуть продовжувати. Але вона криє в собі небезпеку лише для тих, хто візьме участь у валютних крутійствах совєтських аґентів. З огляду на те, що вивіз і довіз совєтської валюти законом заборонено, совєтський уряд може оповістити, що це — крадені гроші або що це — фальшиві гроші, бо ціна курс їх навмисне знижують, при неофіційному сприянні урядових чинників тих країн, де вони курсують.

Совєтський уряд, знаючи, які серії грошей випущено на вільний ринок, завжди може їх занулювати і, крім того, притягти до кримінальної відповідальности „винуватців" у себе й за кордоном.

КРЕМЛЬ І ВАТИКАН

Квасну міну мав аташе при совєтському посольстві в Римі Володимир Александрович Махлюсь, коли пакував свої „чемодани" на початку місяця грудня до поїзду, що брав курс на Відень, а далі на „родіну". Причина? Зашпортався за сутужку реверенду, запропонувавши „співпрацювання" священикові ордену Єзуїтів та членові товариства Ісуса, Фльоріді. І що найважливіше, що згаданий священик є відомим експертом у справах Совєтського Союзу.

Цей факт мав місце в половині серпня 1955 р., на міжнародному конгресі істориків в Римі. Після одного засідання Махлюсь запропонував згаданому єзуїтові завезти його своїм автом додому. Добре, сказав Фльоріді і совєтське авто повезло, мабуть, вперше, продуцента „опіюму для народу". Махлюсь цікавився головно інформаціями із країн з-поза залізної заслони. Він запропонував Фльоріді ще одну зустріч.

На запит, чи кремлівський дипломат не намагався прихилити вихованця єзуїтів для „другої сторони" (а таке мало місце три з половиною роки з собратом Фльоріді, Тонді, який перейшов до комуністів), відповів єзуїт обережно: „З рішучістю цього сказати не можу. Махлюсь дуже цікавився моєю особою і старався з мною заприязнитися. Я переконаний, що він є завзятим комуністом, і тому вважаю, що його настирливі залицяння до мене мали на меті перетягнути мене в свій табір".

Треба зазначити, що Фльоріді є не тільки відомим в духовних колах знавцем совєтських відносин, але належить він також до тісного гурту працівників, згуртованих біля часопису „Цівільта Каттоліка", органу Єзуїтів, який в багатьох випадках виявляє погляди Ватикану, докладніше ніж його офіціоз „Оссерваторе Романо". Певне, що про це знає і Кремль, і тому важко припускати, що Совєти могли мати якісь надії на перетягнення Фльоріді на свою сторону. Тому більше правдоподібним є погляд, що згадані кроки Махлюса — це один із заходів Кремлю нав'язати якісь контакти з Ватиканом, які б в майбутньому мали допровадити до „коекзистенції" і які стали б одним із засобів совєтської пропаганди.

Ватикан зі свого боку, а зокрема кардинал Тіссеран, дементують всі поголоски, зв'язані з якимись контактами між Ватиканом та Кремлем.

Як би воно не було, деякі факти останніх місяців вказують на те, що Совєти в своїй політиці намагаються поширити клич „нормалізації співіснування" також і на Ватикан, централю всесвітнього католицизму.

І так, на згаданому міжнародному конгресі істориків в Римі, на якому познайомилися Фльоріді та Махлюсь, дискутували між собою делегати Ватикану та Совєтів.

Влітку цього року запросив директор московської обсерваторії, проф. Кураркін, провідника папської обсерваторії [illegible] ближчий конгрес астрономів (1958) до Москви.

Між 30 жовтня і 3 листопада мин. року відбувся в Варшаві міжнародний конгрес католиків, на якому з дозволу Ватикану брали участь духовники з Франції, Бельгії, Англії і Західньої Німеччини.

Кілька тижнів тому польський прем'єр-міністер Циранкевич заявив, що „нав'язання дипломатичних зв'язків з Ватиканом не суперечить лінії польського уряду".

Певне, що під наказ Москви сателітні держави започаткували на вигляд лагіднішу політику у релігійній ділянці. Демонстрували це: Польща, Угорщина та Чехословаччина (умовне звільнення кардинала Вишинського, Міндсенті та Берана), але започаткував її Кремль ще в кінці 1954 р., коли Центральний Комітет Компартії критикував методи атеїстичної пропаганди в такий спосіб: „Потягнення в протирелігійній пропаганді противляться в засаді програмі та політиці комуністичної партії у відношенні до релігії та вірних. Партія завжди вимагала уважливого та тонкого наставлення до віруючих людей, і вимагатиме цього і в майбутньому". Навіть „товариш Нікіта" вважав за відповідне три місяці тому, під час гостювання французьких парляментаристів у Москві, заявити, що совєтський уряд „признає свободу сумління" і „кожний може визнавати таку релігію, яка йому подобається".

При цій офензиві забули, здається, Совєти про один факт, а саме, що Ватикан — це не тільки централя всесвітнього католицизму, а й відома школа політики та дипломатії. І тому за рішальний в цій справі належить вважати голос офіціозу Ватикану „Оссерваторе Романо", який заявляє, що моральна та політична користь, яку б Совєти дістали в свої руки на випадок нав'язання дипломатичних зв'язків з Апостольською Столицею, була б безмірно більша, як евентуальні полегші, які б осягнула Католицька Церква. А в кінці, що „всі припущення, тенденційні відомості та фальшиві надії на зближення між Церквою та комуністичними державами є цілковито безпідставні". Н.

Ярослав Падох

ПЛАСТОВІ КОЛЯДНИКИ

А. Кігічакові — живописцеві Стрийщини.

Живу серед карпато-„руської" колонії, неоподалік церкви (це такий дивний напів і така чудна мова, неописана ніякою граматикою світу, плине з амвони), яка від ранку роздзвонена, як на Великдень. Це мававська греко-католицька громада збирається святкувати Христове Народження за новим календарем.

Свят-вечірній настрій вривається і в мою хату. Доходить з радісним гомоном дзвонів, зі світлом роз'ясненених ялинками і різними прикрасами вікон оселі, з блиском розкішно ілюмінованого дому пожежної сторожі. Широкий шлях, при якому лежить мій дім, ясно освітлений. Це сяють тисячами свічок і сотнями різних відтіней сосни і ялиці, що оточують доми, обвішані різдвяними прикрасами з електричним освітленням. І ці природні ялинки куди кращі за ті малі, покалічені, що в домах. Бо й сама природа подбала за їхнє багатство. Вчора випав густий свято-миколаївський сніг, який притрусив шпильки дерев, що безліччю стрілок виблискують в морозному повітрі. Ще тільки санкових дзвінків бракує (чому б автам не вживати раз на рік, під Різдво, дзвінкових сирен?), щоб цей різдвяний настрій не став повністю таким, як бував колись у морозом закутій і білою габою снігу вкритій моїй дорогій Стрийщині, другій, по Лемківщині, звідки походить мій рід, моїй вужчій батьківщині.

Під цей зворушливий настрій беруся пригадувати колишні буйні Різдвяні свята стрийських пластунів. Настрій раз помагає мені в цьому, то знову перешкоджає і викидає перо із рук. Бо настрій є ворогом точности і систематичности ,але зате дає те, що (здається мені) найважніше: б е з п о с е редність, щирість і таку м'якість, таку сердечність споминів, що вона нерідко давить за горло і перлить очі, не сумом, ні, але радістю повно пережитого юнацького щастя. Не переповісти його ніякими чарівними словами, не списати темними літерами по сніжно-білому папері. Та все ж спробуймо змалювати хоч дрібну частинку того повного, розсвітленого мільйонами блискучих зірок, нашого юнацького, чарівного небосхилу.

Потрійне свято стародавнього новорічного круга: Різдво, Новий Рік і Йордан, було часом великої рухливости стрийського пластового коша. Ще хіба Великдень або зелено-святочні обходи ставляли перед нами, пластунами, стільки вимог, стільки гарних, хоч і відповідальних завдань. Участь у святочних відправах, коляда, різдвяний пластовий попис, т. зв. ялинка і йорданські обходи — це головні етапи нашої різдвяної пластової служби.

Відколи пам'ятаю мою пластову службу в Стрию, а було це від кінця 1920 р. або з початку 1921 р. (раніше в 1919 р. я був пластовим „кібіцом" у Дрогобичі, бо вовченят тоді ще не було, а на пластуна я був замолодий), не було ні одного Різдва, Йордану чи Великодня, щоб пластуни і пластунки в одностроях не брали в них організованої участи. Це називалося, що пластуни держали „порядок", хоч на ділі не раз тріщали й ламалися тугі пластові палиці, що ними пластуни держали „кордон". Але головним призначенням участи пластунів у цих обходах було звеличання традиційних церковних відправ, які мали також велике національне значення, заступлення пластовими відділами відділів державного війська, яке за традицією звеличувало церковні обходи. Польські державні чинники домагалися не раз і не двічі, щоб польське військо брало участь у наших церковних відправах та походах, але принципіяльна неґація займанця всім громадянством включно до нашої Церкви, яка була за цілий час польської займанщини дійсно духовим провідником народу, на всіх ділянках його життя, відкидала й саму думку участи окупанта в наших церковних чи світських виступах.

Пластунам п р и х о д илось бути нашій громаді за наше власне військо. Це повністю відповідало й поглядам пластунів, які тоді, як і тепер, уважали себе за перейємників традицій українського війська та за зав'язок нової збройної сили нації. І хоч не стріляли довгі пластунські палиці, наш Йорданський похід на льодом покриту ріку Стрий та свячення води в прорубаних ополонках, при здвизі десяти тисяч місцевого українського населення, ніяк не були скромнішими від резурекційної чи новорічної канонади польських військових відділів. Єдине Різдво на волі, року Божого й пам'ятного року національного 1919-го, в довгому столітньому ланцюгу років і Різдв у неволі, живо збереглося в пам'яті населення. Рідного вояка, що звеличав Різдво 1919 р. і поляг, захищаючи свободу, або пішов у підпілля, заступив молоденький пластун. Заступив покищо символічно, з дерев'яною палицею замість кріса, але справжній кріс вже готовився для нього, а роки, що їм немає стриму, швидко зміняли юнака в мужчину.

Як тільки заясніла святовечірня зірка над копулястою церквою на стрийських Ланах, ми вдома (а була нас чимала громада пластунів) вже не давали спокою небіжці Мамі. А вона, бідака, обтяжена працею для шістьох своїх і стількох же (до Різдва) чужих, „на станції" дітей, вибивалася зовсім із сил і не здужала впоратися із святою вечерею так скоро, як ми собі того бажали. Врешті засяяли свічечки на ялинці, повагом заблищали дві великі свічі на різдвяному столі і ми, помолившись та зложивши батькам наші бажання, кидалися до вечері. І голодні були, як вовки, бо за дня небагато їли і боялися, щоб не спізнитись до пластової домівки. А то ще пластові колядники готові без нас піти з колядою. А тоді бігай по всьому місті і його просторих передмістях та наслухуй, звідкіль несеться грімкий гомін пластової коляди. Та й вгадуй, котра вона, бо все місто розспіване, розколядоване десятками конкуруючих колядницьких груп.

(Закінчення буде)

УСЯ ЦЬОГОРІЧНА КОЛЯДА НА ДОПОМОГУ ЗАЛИШЕНЦЯМ! ПОЖЕРТВИ ВИСИЛАТИ БЕЗПОСЕРЕДНЬО ДО ЗУАДК У ФИЛАДЕЛФІЇ

UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE, P. O. Box 1661, Philadelphia 5, Pa.

ЯК УКРАЇНЕЦЬ ІЗ ПОДІЛЛЯ ВИЗВОЛИВ БРАНЦІВ ІЗ ТУРЕЦЬКОЇ НЕВОЛІ?

У книжці: „The History of Piracy", by Philipp Gosse, 340 +X, Caselli and Co., London, 1954, знаходимо опис незвичайно сміливої й успішної втечі цілої ґалери, зорганізованої в 1628 році українцем Марком Яхимським.

Опис цієї втечі поданий в еспанському періодику, що виходив у 17-ому столітті в Барсельоні.

Ось це оповідання

„Звідомлення про задержання і здобуття адміральської ґалери команданта фльоти в Олександрії завдяки капітанові Маркові Яхимському, невільникові тієї ж ґалери та про визволення 220 християнських бранців 18 липня 1628 року.

Магомед, молодший брат губернатора Дамсти Расімбеґа і Росеро, командант чотирьох ґалер, що берегли вод коло пристані Олександрія, мав на своєму капітанському кораблі залогу з 20 християн, між ними були 3 з Греції, 2 з Англії, 1 з Італії, 3 з Польщі, решта росіяни (заг. звані москвинами). Вони виплили з Царгороду. На поклад узяли Юсуфа Каді, турчина, якого Порта іменувала суддею в Олександрії, та його жінку й сім'ю. Вони плили до пристані Метелін, де з причини бурі адміральський корабель віддалився на милю від 3 вартівничих кораблів. Капітан Магомед висів 18 липня на суходіл, щоб набрати засобів і забрати ще 30 турецьких вояків. Разом із вояками й офіцерами було на кораблі 150 пасажирів. Між християнськими бранцями був Марко Яхимський, васал (підданий) польського короля, родом із м. Бар на Поділлі, недалеко Проскурова. Був це чоловік шляхетного роду, досвідчений у воєнному ремеслі, заки попав у полон під час нападу турків на Поділля. Коли Яхимський побачив, що капітан висів із корабля з багатьма турками, помолився Богу та рішив визволити себе і своїх товаришів недолі. Нараджувався в цій справі із Степаном Сатанівським і Столциним, що були разом із ним сковані ланцюгами, але так, що могли ходити по покладі корабля. Згадані два товариші недолі були думки, що плян не вдасться, тому старалися відрадити Яхимського. Та він не зразився, а негайно взявся за діло (ніколи не тратив надії у Боже Провидіння). Тому що не мав зброї, зробив собі палюгу з великого поліна, яке взяв від корабельного кухаря. Кухар не хотів дати, тому Яхимський вдарив його по голові так, що той упав мертвий. Тоді відважний Марко поповз до задньої частини корабля, де були великі запаси зброї. Коли вояк, грек-яничар, почав ставити спротив, Яхимський кинув ним об землю і вбив ножем, який взяв із кухонної печі. Потім Марко перейняв команду над задньою частиною корабля та роздав зброю товаришам недолі. Вони кинулися на ворога, озброєні залізними дрючками, дерев'яними колами й усім, що попало під руку. Потім рушили до переду корабля, де їм удалося заскочити старшого турецької залоги.

Бранці боролися безупину, а коли повбивали багато турків, а решту повкидали в море, перерізали якорні линви, спустили весла в воду та відплили від пристані під обстрілом гармат, що били з міста, й з інших кораблів, заякорених у пристані. Втекти повелося без втрат. Ґалера виплила на відкрите море, а турки кричали і рвали собі бороди. Три вартівничі кораблі пустилися в погоню за ґалерою та гнались за нею 3 години по полудні, всю ніч і велику частину наступного дня, аж грізна морська хуртовина примусила турків вертатися до пристані в Метелін і так уможливила християнам утечу.

Безпечні від погоні бусурмен, після різних пригод, доплили після 15 днів до Месини. Відсіль вже при приятливішій погоді, пустилися небаром до Палермо. Зробили це за наказом віце-короля Сицилії. Коли вернулася їм дорога свобода, а самі вони не втратили ні одного християнина, зняли залізні ланцюги з 22 турків, що були приковані до весел і пустили їх на волю. Те саме вчинили з Рамер Каденою, жінкою судді Юсуфа (що був залишився у Метелін), хоч могли її продати за великі гроші. Вона мала для своїх послуг чотири бранки-християнки, дві на імення Анна, третя Катерина і четверта Марґарета. Крім згаданих була ще одна бранка, що мала бути продана в Царгороді. Це також була християнка, дуже гарна, на ім'я їй було Катерина.

Доброго і відважного Марка товариші недолі вибрали капітаном. Він узяв згадану красуню Катерину собі за жінку. Три товариші недолі одружилися також.

Вкінці, віддавши ґалеру віце-королеві Сицилії, славний сьогодні герой Марко не хотів прийняти 1,500 ескудів, які давав йому віце-король, зате прийняв у дарунку бриґу (двомаштовий корабель). Позичили йому також підводу на дорогу до Риму, куди вирушив 25 серпня з 30 товаришами недолі та п'ятьма жінками.

Наступного дня у доказ безмірної вдяки за стільки ласк, що їх йому і його товаришам недолі зіслав Господь, Якимський зложив у стіп Христа королівський прапор із адміральського корабля, весь із білого шовку, з багато гаптованими чотирма півмісяцями й укритий арабськими буквами. По церквах позавішували багато інших прапорів."

Як бачимо з цього повідомлення, це були дуже цікаві пригоди нашого земляка, що дуже надавалися б на фільм. На жаль, не знаємо, яка була дальша доля Марка Якимського, чи вернувся він на рідне Поділля, чи залишився в Італії.

В. Б. Л.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Ню Гейвен, Конн.

Участь українців в новорічнім мистецькім вечорі на Єйльскім університеті.

Кожного року Єйльский університет уряджує в день нового року мистецький вечір, в програму якого входить весела товариська гутірка із чаєм та виступи чужинних студентів і працівників університету із своїми національними одягами, співами і танками.

На цьогорічнім вечорі визначилися найкраще три національні групи ірляндська, австрійська й українська, які збирали гучні оплески добірної публіки.

Ірляндка п. Н. Н. задемонструвала національний танок, який своєю жвавістю та бравурою нагадує наші народні танки.

Австрійців репрезентував студент Єйльского університету (виміна) п. Сайкербахер, уродженець Відня, який відспівав одну веселу пісоньку й одну оперову арію, а акомпаніювала йому українка п. Ірина Небелюк, яку він пізнав вперше на тім вечорі.

З українців на тому вечорі виступила відома наша концертова співачка п. Віра Мілянська, при акомпаніяменті п. Ірини Небелюк, яка відспівала три пісні: „Любіть Україну", „Засумуй Трембіто" й „Ой, місяцю - місяченьку".

Ніжність та мелодійність української пісні зробила враження на присутних, особливо студенти сприняли найкраще пісню „Ой, місяцю - місяченьку".

У веселому новорічному настрою пройшов успішно вечір, на якім передували три згадані вище національні групи.

Участь українців у новорічнім мистецькім вечорі, урядженім Єйльським університетом скріплює зв'язки, які вже нав'язали українські організації стейту Коннектикат.

В. Н.

Бофало, Н. Й.

„Лис Микита" на сцені.

Пластова молодь дала в суботу, 10 грудня в залі Українського Дому „Дніпро" виставку „Лис Микита" І. Франка, оформлену для сцени д-ром М. Лозою. В коротких картинах побачили ми на сцені представників тваринного світу, пов'язаних нитками лисячих інтриґ і підступів. Були тут і Лис Микита зі своєю сім'єю, був Медвідь Бурмило, Кіт Мурлика, Бабай, Малпа Фрузя, Осел, цар Лев з царицею і міністерським почотом у фраках і циліндрах і багато інших тваринних „артистів" у гарних гуцульських одягах, а тільки маски на головах вказували на їхню тваринну ролю. Гарні декорації (зокрема замок „Лисовичі") роботи пласт. сен. М. Борачка, добра гра малих акторів і короткі перерви між поодинокими сценами, зробили цю виставку цікавою не тільки для малих глядачів, але і для старшої публіки, на жаль, не дуже численної. А шкода, що наша громада не поцікавилася вислідами праці пластової молоді і не прийшла численніше на виставку, для якої і сама пластова молодь і режисер цієї виставки д-р М. Лоза посвятили багато праці.

Академія на пошану Гетьм. П. Скоропадського.

Десяті роковини смерти Гетьмана Павла Скоропадського відмітила наша громада за ініціятивою Відділу Гетьманської Організації в неділю, дня 11 грудня. Цього дня в українських церквах були відслужені молебні за душу Покійного, а вечером в залі „Дніпро" відбулася академія, якої програму виповнили хорові точки [illegible] СУМА, деклямації (М. Ставнича, Чорнобай), доповідь про Гетьмана Павла проф. С. Титаренка й сольоспіви запрошеного на цю академію мистця - співака М. Мінського. Хорами проводили д-р Р. Ставничий (УККА) і А. Мороз (СУМА), а оркестрою В. Грецук. Фортепіяновий супровід хорами був у руках проф. В. Безкоровайного і п. Т. Депутата, а мистцеві М. Мінському акомпаніювала проф. Г. Лагодинська - Залеська. Академію відкрив коротким словом голова гетьм. організації інж. Іванко.

О. З.

Клівленд, Огайо

Нова українська станиця.

Відомий з краю купець п. Ігор Руденський відкрив при ч. 2240 Професор Стріті велику крамницю з жіночими одягами, біллям і ґалянтерією. Внутрішнє улаштування плянував архітект інж. Тарас Козбур. Воно дуже естетичне і цілеве. Нову станицю вітаємо щиро і бажаємо успіхів!

Концерт Василя Тисяка.

Дня 11 грудня 1955 виступив оперний артист п. Василь Тисяк з власним концертом у Клівленді. В програму увійшли щонайгарніші речі з багатого репертуару артиста, з незрівнаною креацією „Синьої Чічки" Гайворонського включно. Публіка, якої, на жаль, не було забагато, сердечно вітала нашого мистця, і не щадила йому оплесків.

Відчити.

Серію відчитів у Тов-і Інженерів започаткував інж. Курах доповіддю про Казахстан та долю, радше недолю наших засланців там, яку він сам так довго поділяв. Акад. Т-во „Зарево" заініціювало серію своїх відчитів рефератом інж. Хронов'ята про історію і розвій Маслосоюзу.

Речиталь молодого пяніста.

Клівлендський Американський Музичний Інститут, кляса проф. Лессара запрезентував п. Юрія Олійника у сеньйорному фортепіяновому речиталі, що відбувся дня 16 грудня 55 р. у Вільярд Клап Голі. На програму зложилися композиції Гайдна, Шопена, Брамса, Бетовена і Черепніна. Речиталь перейшов з визначним успіхом. Бажаємо молодому піяністові дальших досягнень в його наполегливій мистецькій праці.

С. Р-й.

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІТЕРАТУРНИЙ ФОНД У ШИКАГО

Український Літературний Фонд, що постав із добровільних грошових пожертв патріотичного українського громадянства міста Шикаґо для допомоги рідній літературі на вигнанні, вшановуючи 100-літні роковини з дня народження Івана Франка й 20-тиліття від дня смерти Василя Стефаника, виплатить авторам:

Три Літературні Нагороди:
— першу в сумі 1,000 долярів
— другу в сумі 500 долярів
— третій в сумі 250 долярів

за три найкращі українські літературні твори, що появляться друком поза межами Рідної Землі впродовж 1956 ку.

Твори мусять бути оригінальні, національно - будівні та непозбавлені християнського світогляду.

До жюрі нагород запрошено ряд видатних науковців, літературознавців та журналістів.

Проситься Авторів надіслати на адресу УЛФ-онду по три примірники своїх, виданих у 1956 р. творів найпізніше до 31 жовтня 1956 року.

Роздача Літературних Нагород відбудеться в Шикаґо 29—30 грудня 1956 р.

Все листування слати на адресу:

UKRAINIAN LITERARY FUND
2410 W. Chicago Avenue,
Chicago 22, Illinois, USA

За Правління УЛФ-у:

(—) Адам Антонович,
(—) Олесь Бабій,
(—) Теодор Курпіта.

Гарриман за зменшення податків і поліпшення соціяльного забезпечення

Олбані, Н. Й. — Губернатор Нюйоркського стейту Аверел Гарриман у своєму зверненні в Стейтовій Легіслятурі домагається зменшення прибуткових податків, збільшення видатків на шкільництво, збільшення платні стейтовим урядовцям та поліпшення соціяльного забезпечення. Одночасно Гарриман закликав федеральний уряд, щоб подбав про збільшення прибутків фармерів, збільшив мінімальну заробітну платню з одного доляра до 1.25 дол. за годину і по[illegible]чого закону Тефта-Гартлі. Гарриман заявив також, що федеральний уряд повинен подбати про те, щоб економіка країни не концентрувалась в руках великих корпорацій, бо ця тенденція шкідлива для господарства країни.

Н.Ф. І КОЛЯДА СПІВРОБІТНИКІВ ГОЛ. КАНЦ. УНС І „СВОБОДИ"

Як кожного року, так і тепер, співробітники в Головній Канцелярії Українського Народного Союзу та в Редакції, Адміністрації і Друкарні „Свободи", з нагоди Різдвяних Свят і Нового Року зложили свої пожертви на Коляду та свій національний даток до Народного Фонду Українського Конгресового Комітету. Національний Даток і Коляду вже на 1956 рік зложили:

	Н. Ф.	Коляда
Д. Галичин	$ 50	$ 15
Роман Слободян	50	15
Григорій Герман	50	15
А. Драган	25	15
Данило Слободян	25	5
І. Кедрин	10	10
Степан Гладкий	10	5
Г. Е. Ґашницький	10	5
Т. Ф. Гіль	10	5
Н. Давиденко	10	5
А. Домарацький	10	5
І. Книш	10	5
Б. Кравців	10	5
Яків Кулинич	10	5
С. Курляк	10	5
Л. Луців	10	5
М. Мілянович	10	5
В. Назаревич	10	5
Петро Постолюк	10	5
Евген Парищицький	10	5
Володимир Сохан	10	5
Софрон Федів	10	5
Христина Бук	10	3
Іван Вербяний	10	3
Марія Думанська	10	3
Христина Квасниця	10	3
Іван Козак	10	3
Ірена Лапичак	10	3
Л. Лапичак	10	3
Михайло Лисогір	10	3
Катерина Маґура	10	3
Д. Притуляк	10	3
К. Стецюк	10	3
Надія Олшкевич	10	3
Уляна Явна	10	3
Іван Волощук	10	2
Іванна Коць	10	2
Д. Кравець	10	2
Володимир Кушнір	10	2
Адріян Лапичак	10	2
Ярослава Левицька	10	2
Теодор Лутвіняк	10	2
С. Раси	10	2
М. Твердовський	10	2
О. Ґіббонс	5	5
Степан Шумейко	5	5
Василина Мельник	5	2
М. Сташинська	5	2
В. Попович	2	2
	$ 612	$ 228

Отже, працівники Головної Канцелярії УНСоюзу та Редакції, Адміністрації і Друкарні „Свободи" зложили з нагоди цьогорічних Різдвяних Свят $612 — як Національний Даток до Народного Фонду УКК, і $ 228.— як Коляду на залишенців для ЗУАДК. — Разом $ 840.

ВІСТІ З УКРАЇНИ

(За совєтською пресою і радіом)

„ПОВТОРЮЮТЬСЯ МИНУЛОРІЧНІ ПОМИЛКИ"

„Радянська Україна" нарікає на повільність ремонту сільсько - господарських машин у машино - тракторних станціях України. „Минає вже другий місяць з того часу, як почався осінньо-зимовий ремонт, — читаємо в кореспонденції І. Жукова, — а в багатьох МТС Миколаївської области темпи ремонтних робіт ще зовсім низькі. Особливо відстають Ново-Красненська, Кавунівська, Доманівська і Вознесенська станції, які виконали плян ремонту лише на 20-30%. За два місяці випущено з ремонту зовсім незначну кількість тракторів, а до комбайнів та [illegible] знаряддя ще й рук не прикладали. Як і торік, причина відставання МТС з ремонтом — в поганій організації праці, відсутності елементарного порядку на виробництві, низькому рівні трудової дисципліни". Свою кореспонденцію закінчує І. Жуков нарікканням на керівників МТС, які, мовляв, „замилюють очі" обласним і районним організаціям, запевняючи їх, що вживають дійових заходів, щоб до 15 лютого закінчити ремонт усіх тракторів і сільсько-господарського знаряддя. „Це тільки слова, — не вірить їм кореспондент — а на ділі тут повторюються минулорічні помилки.

У КРЕМЛІ СХОДИТЬ НОВЕ „СОНЕЧКО"

Чимраз виразніше видно з совєтської преси, що „колеґіяльна диктатура" доживає свого віку, а натомість приходить новий одноособовий диктатор, цим разом в особі Нікіти Хрущова. Рівночасно з його піднесенням твориться, за відомим сталінським зразком, „культ Хрущова". Особливо яскраво проявилося це у зустрічі його в Москві, коли вертався він із своєї подорожі по країнах південної Азії. Як невеличку ілюстрацію до процесу творення нового культу, подають московські „Ізвєстія" статтю Миколи Руденка, в якій цей досі невідомий український письменник, згадуючи в суперлятивах про „візиту дружби Хрущова й Булганіна", пише дослівно так: „Подорож Хрущова по Індії, Бірмі й Афганістану залишиться в пам'яті народів, як яскрава зірниця, що спалахнула над світом. Відомо, що зірниці, на відміну від блискавок, спалахують без грому, який нагадує далекі постріли гармат. Їх мирне сяйво освітлює земні простори" і т. д. Чи не пригадує ця „яскрава зірниця" настогидлі славословія на честь померлого „сонечка"?

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

БРУКЛИН, Н. Й. — Т-во Б. Хмельницького Відд. 158 повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори які мали бути 7-го січня перенесено на п'ятницю, 13-го січня в 8-ій год. вечора, в Укр. Нац. Домі 216 Grand St. Всі члени, які довгують з вкладками взивається вирівняти їх, та оминути неприємности суспенди. Вкладки почнеться збирати від 7 год. вечора. На цих зборах буде вибір фінансового секретаря. — Управа.

ЕЛМАЙРА, Н. Й. — Т-во ім. І. Франка Відд. 271 повідомляє усіх своїх членів, що річні збори відбудуться в неділю, 15-го січня, о год. 2-ій попол., в Укр. Залі на Лакаванна Евеню. Буде звіт уступаючої управи і вибір нової управи на 1956 р. Проситься, щоб всі члени прибули на означений час і ще багато інших справ є до полагодження. — Г. Левуш, предс.; П. Романишин, кас.; І. Чопко, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Річні збори Б-ва св. Андрея Перв. Відд. 66, відбудуться в п'ятницю, 13-го січня, о год. 8-ій веч., в укр. церковній залі 307-09 31st. Ave., Astoria, L. I. Обов'язком кождого члена явитися на збори бо є багато справ до полагодження і вибір нового уряду на 1956 рік. — В. Глют, рек. секр.

ВУНСАКЕТ, Р. АЙ. — Т-во ім. І. Франка, Відд. 241 повідомляє всіх своїх членів, що річні збори відбудуться в суботу, 14-го січня, о год. 2-ій попол., в залі 73 Геріс, Евеню. На зборах звіти управи за 1955 рік і вибір управи на 1956 рік. Є також важні справи до полагодження. — М. Камфонік, предс.; П. Демуш, рек. секр.; С. Бардачевський, фін. секр.-кас.

МЕНВІЛ, Н. ДЖ. — Т-во ім. Т. Шевченка Відд. 349 повідомляє, що річні збори відбудуться в неділю, 15-го січня, о год. 2-ій попол., в домі Лісного. На зборах управа здасть звіт з 1955 року і буде вибір нової управи на 1956 рік. Неприсутній на зборах буде караний $5. — І. Шеґера, предс.; В. Ясіновський, кас.; М. Лісний, секр.

ШИКАГО, ІЛЛ. — Річні збори Б-ва св. о. Николая Відд. 106 відбудуться в неділю, 15-го січня, в Домі Відділів УНС, 843 N. Western Ave., о год. 12-ій вполудне. Просимо усіх членів прибути і заплатити свою належитість. Довгуючі члени, що є суспендовані, якщо заплатять свої довги будуть прийняті наново. На зборах буде звіт урядників і контр. комісії, вибір управи на 1956 рік та багато нових справ, яких самі урядники не можуть рішати. — В. Любас, предс.; М. Попіль, кас.; Г. Дацьків, секр.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. ДЖ. — На річних зборах Б-ва св. І. Хрестителя Відд. 270 вибрано управу на 1956 р. Т. Ґіль, предс.; Л. Зиман, заст.; М. Баран, фін. секр.-кас.; П. Лахоцький, заст.; В. Бутковський, рек. секр.; С. Островський, заст.; І. Ґріца, Н. Пігура і І. Кацюба, контрольори; Ф. Жарський і П. Осьміловська, комісія хворих; С. Островський, організатор членів до УНС; В. Бутковський, представник до Укр. Конґр. Комітету. Чергові місячні збори Б-ва відбудуться в неділю, 15-го січня, о год. 3-ій попол., в домівці УНДому при 433 Hoboken Ave.

Кожний свідомий українець та кожна свідома українка вважають своїм обов'язком стояти в рядах Українського Народного Союзу, щоб своїм членством збільшити кадри ідейних українських працівників — не спині —

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Т-во Дм. Вітовського Відд. 375 повідомляє, що звичайні загальні збори відбудуться в неділю, 15-го січня, в Клюбі Горожан, о год. 1-ій попол., з звичайним порядком нарад, та вибором нової управи. Проситься всіх членів чисельно взяти участь в зборах, тимбільше, що це річні збори, де обговорюватиметься всі справи Т-ва. Тих, що платять річно проситься прийти та вирівняти свої вкладки. — В. Василюк, предс.; О. Бережницький, кас.; Е. Грималяк, секр.

ПАЛМЕРТОН, ПА. — Б-во св. о. Николая Відд. 369 повідомляє членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 15-го січня о год. 4-ій попол., в церковній залі. Проситься членів прийти і сповнити свій довг. Управа Відд. вибрана на 1956 рік: І. Климишин, предс.; І. Колтонюк, заст.; С. Деркач, секр.; П. Олива, заст.; А. Деркач, кас.; М. Дутко, заст.; контроля: І. Колтонюк, П. Олива, П. Сохан.

КЛІВЛЕНД, О. — С-во Преч. Діви Марії, Відд. 112 буде мати річні збори в неділю, 15-го січня, о год. 2-ій попол., в церковній залі св. Петра й Павла. Буде вибір управи, тому присутність обов'язкова. — А. Купер, секр.

РАЧЕСТЕР, Н. Й. — Б-во св. Йосафата Відд. 217, повідомляє всіх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 15-го січня, о год. 2-ій попол., в церковній залі, 305 Гудсон Евеню. Проситься всіх членів явитися, вислухати звіт діяльности управи та контр. комісії. Довгуючих членів просимо вирівняти свої залеглости. — М. Макусій, рек. секр.

ШИКАГО, ІЛЛ. — Річні збори Т-ва Вільна Україна Відд. 139 відбудуться в неділю, 15-го січня, о год. 2-ій попол., в церковній залі 4952 Савт Полайна вул. Проситься прийти, бо є важні справи до полагодження. — К. Кукура, предс.; А. Вовчук, кас.; Д. Кошіль, секр.

ШИКАГО, ІЛЛ. — Т-во ім. Д. Вітовського Відд. 301, повідомляє членів, що в неділю, 15-го січня, в залі Церкви св. Володимира при 2238 W. Cortez St., о год. 12:30 вполудне відбудуться річні збори. На порядок нарад: звіт управи і контрольної комісії і вибір управи на 1956 рік та намічення діяльности на 1956 рік. Просимо всіх прибути. — В. Іващук, предс.; М. Кришталь, фін. секр. Я. Черинявський, рек. секр.

ГЕМОНД, ІНД.—Річні збори Б-ва св. І. Хрестителя Відд. 107 відбудуться в неділю, 15-го січня у церковній залі, о год. 2-ій попол. Звіти, дискусія і вибір нової управи на 1956 рік — І. [illegible]

РАЧЕСТЕР, Н. Й. — С-во Рож. Пресв. Богородиці Відд. 36 повідомляє своїх членкинь місцевих і позамісцевих, що збори відбудуться в суботу, 14-го січня, о год. 4:30 попол. Просимо членкинь прийти численно, бо є важні справи до полагодження і контр. комісія здасть річний фінансовий звіт. Управа на 1956 р. вийшла така: Є. Герула, предс.; М. Лані, заст.; С. Гунька, секр.; Ю. Лиса, заст.; М. Шворц, кас.; А. Хиляк, заст.; М. Онуфрик, М. Гойсак, Н. Грицак; надзирателі хворих: А. Воляк, К. Шурґот, К. Лялька; до прапорів: М. Попович і М. Валюк; господ. залі: С. Гурська.

ШИКАГО, ІЛЛ.—Збори С-ва Благовіщення Відд. 125 відбудуться в неділю, 15-го січня, о год. 1:30 попол., в „Союзовім Домі" при 845 N. Western Ave. Просимо членів приходити і на час вплачувати свої вкладки. — Управа.

ГУДСОН, Н. Й. — Б-во св. Арх. Михаїла, Відд. 476 повідомляє своїх членів, що річні збори відбудуться в неділю, 15. січня, зараз по Службі Божій в парафіяльній залі 59-69 Савт Секін Партісон Ст. Обов'язком кожного члена бути на річних зборах і вислухати звіту з цілорічного діловодства і інші справи до вирішення і ухвал на 1956 рік. Буде вибір нової управи на 1956 р. — І. Юськів, предс.; М. Маряк, кас.; П. Маряк, секр.

ДІТРОЙТ, МИШ. — Відд. 292 повідомляє своїх членів, що на річних зборах вибрано таку управу: А. Повшок, предс.; Т. Медвідь, заст.; П. Федик, фін. секр.; В. Ковалишин, кас.; Д. Дубрівний, рек. секр. контроля: І. Вілоус, Т. Михальчук, М. Гузиляк; делеґати до УНДому: І. Стружовський, С. Левкут і К. Ониські; делеґати до УКК: В. Дідик, В. Маріяш, М. Дужий; надзиратель хворих: Й. Масьляк. Повідомляється членів, що місячні збори Відділу відбудуться в неділю, 15-го січня, о год. 1:30 попол., в УНДомі 4655 Мартин вул. Проситься всіх взяти численну участь в цих зборах.

РАЧЕСТЕР, Н. Й. — місячні збори Т-ва Запорозька Січ. Відд. 367 відбудуться в неділю, 15-го січня, о год. 1:30 попол., у залі Укр. Амер. Клюбу, де крім зборів відбудуться Інстолейшон парті. Проситься, що всі члени явилися на зборах і на парті. Є важні справи до вирішення. Маємо рівнож вибрати делеґатів до УКК і до ЗУАДК. Довгуючі члени будуть подані до суспенди. — К. Манківський, предс.; П. Дзюба, кас.; В. Попович, секр.

Книжка й часопис — найнеобхідніші в дому культурної людини.

КЛІВЛЕНД, О. — Загальні річні збори Відд. 240, ім. полк. Є. Коновальця, відбудуться в неділю, 15-го січня, о год. 2-ій попол., в У. Н. Домі при 2253 Вест 14-ій вул. На зборах буде присутній головний радний Огайо п. Д. Шмагала. Проситься, всіх членів обов'язково прибути. Якщо на збори не явиться відповідна кількість членів в означеному часі, збори відбудуться одну годину пізніше без огляду на число присутніх. — Управа.

САВТ ДЕРФІЛД, МАСС. — Річні збори Т-во „Галицька Січ" Відд. 207 відбудуться в неділю, 15-го січня, зараз по Сл. Божій, о год. 12-ій. Проситься членів прибути і вирівняти свої місячні вкладки. Буде звіт управи за 1955 рік і вибір управи на 1956 рік. Проситься членів, щоб своїх дітей чи знайомих вписували до своєї організації УНС. — Н. Рева, предс.; Я. Романюк, кас.; О. Сельський, секр.

ГОЛИЙОК, МАСС. — Річні збори Т-ва ім. Т. Шевченка Відд. 52, відбудуться в неділю, 15-го січня, о год. 2-ій попол., в Литовськім Клюбі, 16 Джексон вул. Просимо всіх місцевих і позамісцевих членів прийти на час та вислухати звіту уряду і контрольної комісії за 1955 р. Буде вибір уряду на 1956 рік і інші важні справи до полагодження. — С. Клемик, предс.; І. Рабець, кас.; Д. Хрупалик, секр.

ДІТРОЙТ, МИШ. — Т-во ім. І. Франка Відд. 146 повідомляє, що річні збори і вибір уряду відбудуться в неділю, 15-го січня, в Укр. Амер. Осередку 2965 Carpenter St., о год. 1-ій попол. Обов'язком кожного члена прибути, вибрати управу на 1956 рік і полагодити інші справи. Присднуйте нових членів до УНСоюзу. — Управа.

ШИКАГО, ІЛЛ. — Б-во св. Юрія Відд. 379 повідомляє своїх членів, що річні збори відбудуться в неділю, 15-го січня в Союзовій залі при 845 N. Western Ave., о год. 12-ій вполудне. Проситься членів прийти на час, буде звіт за 1955 рік, вибір управи на 1956 рік і більше важних справ до полагодження. Проситься вирівняти свої залеглості. Суспендовані члени, якщо прийдуть і заплатять будуть прийняті наново. — Й. Дичка, предс.; І. Малюк, кас.; М. Семків, секр.

Посмертні Згадки

АНДРЕЙ КУЦИН, член Б-ва св. І. Хрестителя й 76 Відділу УНСоюзу в Нюарку, Н. Дж., помер [illegible] 1955 р. Покійний родився в селі Доморич, пов. Тернопіль, Зах. Україна. До УНС вступив в 1915 р. Був касиром через кілька років. Покійний був добрим та примірним членом. Полишив у смутку дружину Зофію, 2 синів та 2 дочки. Похорон відбувся 17-го грудня з похор. заведення Литвин і Литвин до Укр. Кат. Церкви при Мортон вул., відтак на цвинтар Гейтс оф Гевен. — В. Й. П.!

В. Салабун, секр.

ПЕТРО ДОБУШ, довголітній член Т-ва „Згода" Відд. 20 УНСоюзу в Гемтремк, Миш., помер 8-го грудня, проживши 74 роки. Роджений 1881 р. в селі Соґірів Горішний, пов. Сянік, Зах. Україна. До УНС вступив 1909 р. та був чесним членом протягом 46 років. Полишив в смутку сина Василя, 3 доньки Гелену, Розалію, Софію, 2 невістки, Ольгу, Марію, 2 зятів та 11 внуків. Похорон відбувся 12-го грудня при участи Родини, Членів та Знайомих з похор. заведення до Грек. Кат. Церкви Преч. Діви Марії на цвинтар Mt. Olivet, Detroit. — В. Й. П.!

А. Труш, секр.

СТЕФАН МУРИН, довголітній член Б-ва св. Стефана Відд. 221 УНСоюзу в Шикаґо, Ілл., помер несподівано 25-го грудня 1955 р., у 66 році життя. Покійний походив з села Тучапи, пов. Яворів, Зах. Україна. Оставив у смутку дружину Варвару, доньку Анну, сина Григорія і невістку Ірину. Похорон відбувся 28-го грудня при участі Родини, Членів і Приятелів з Укр. Грек. Кат. Церкви св. о. Миколая, а опісля на цвинтар св. о. Миколая. В. Й. П.!

Т. Шпікула, секр.

Ділимося сумною вісткою, що дня 25-го грудня 1955 р. упокоївся в 79-ім році життя наш Найдорожчий Муж, Батько, Дідуньо і Тесть

бл. п. інж. Антін ГЛІБОВИЦЬКИЙ

довголітній інженер-землемір в Коломиї, Зах. Україна, який прибув до Злуч. Держав Америки в 1949 р.

Залишив горем прибиту дружину Ольгу, доньку Богданну, двох синів з жінками, зята Д-ра Б. Недільського та п'ять внуків.

Похорон відбувся 28-го грудня 1955 на Blossom Hill Cemetery, Concord, N. H.

Вічна Йому Пам'ять!

ПОДЯКА

Складаємо щиру подяку Отцям о. Романові Дикому, Парохові з Менчестеру, Н. Г., о. Львові Ліщинському, Парохові з Амстердаму, Н. Й., Всім, які брали участь в похороні й віддали послідну прислугу Покійному та Всім, які прислали квіти й дали на Служби Божі та висказали свої співчуття в нашому горю.

ОЛЬГА ГЛІБОВИЦЬКА, дружина
Д-р Богдан і Богданна НЕДІЛЬСЬКІ з синами

ПОДЯКА

Ділимося сумною вісткою з Рідними і Знайомими, що дня 1-го грудня. 1955 р., померла в місті Кембрідж, Масс., наша Найдорожча Мама, Бабця і Прабабця

бл. п. ТЕКЛЯ з ГРАБОВСЬКИХ МУРІЙ

Покійна уроджена 1.1.1876 р. в Тернополі. До Америки прибула в 1951 р. Похорон її відбувся дня 3-го грудня 1955 р. в Бостоні, Масс.

Цією дорогою складаємо щиру подяку Всеч. оо. Парохам Бостону о. В. Козорізові і о. Г. Томові та Всеч. о. А. Стасюкові з Боффало за відправлення похоронних обрядів і панахид. Зокрема дякуємо Всеч. о. Стасюкові, що не жалів часу і труду, прибув з Боффало і своєю участю звеличав похорон Покійної. Дякуємо за його зворушливі пращальні слова і слова розради і потіхи, якими він нам багато злагіднив наш біль і смуток.

Загально дякуємо Всім тим, хто своєю участю в похоронах віддав останню прислугу Покійній, за вінки і квіти, за пожертви на Служби Божі і за вислови співчуття в нашому смутку.

Наша подяка належиться рівнож похоронному заведенню п. Бойко за справне переведення похорону.

Горем прибиті:

Марія Мурій, Анна і Волод. Смолинські, Ірина і Антін Бачмаги, Евфрозина і Михайло Гайди — дочки - зяті; Ярослава і Роман, Богдан, Оксана, Любомир — внуки; Роман — правнук.

ПОДЯКА

З волі Всевишнього, я переніс, 12.12.1955, тяжку операцію, а тепер перебуваю на шляху до виздоровлення.

Цією дорогою маю велику приємність зложити найсердечнішу подяку ВСІМ моїм Друзям і Приятелям, які під час моєї недуги відвідували мене в дома і в лічниці та висловлювали співчуття і слово розради мені і моїй, горем прибитій дружині. Щиро-сердечно дякую Управі О-ку СУМА в Кентон і товаришам фізич. праці за чудово-живі квіти.

Друзів пізнаєш під час свойого нещастя. Цими, моїми безастережними друзями були: Хлисти, Гудзи, Олійники, Вабичі, Жабінські, Рудяки, Волощуки, Демчишини, Панчишин, Гудзовський і Сахаревич. Крім названих друзів відвідували мене п-во Цуняки, І. Фінковят і другі защо їм також щиро дякую. Щиросердечно дякую П-ву Д-рам Марії і Юрієві Дицям, які прибули в Ню-Брунсвік і заінтересувалися моєю недугою та відвідали мою родину і мене в лічниці. Рівнож щиро дякую Друзям-приятелям з Клівленду, членам Радійопрограми В. Мазурові, Ямковому, Вільшанецькому і другим. Друзям з Управи О-ку СУМА ім. В. Хмельницького в Клівленді, Другам Почтареві, Коломиєць і другим за їхні письмові співчуття і побажання.

Шлях до мойого виздоровлення ще, надто довгий, але це справа не в моїх руках, а в руках Всевишнього. Дорогі Приятелі, за моральну і матеріяльну піддержку щиро Вам дякую, а Всевишній най Вас, зволить винагородити сторицею!

З нагоди Різдва Христового, та Нового 1956-го року бажаю Вам усім всього найкращого.

ХРИСТОС РОДИВСЯ!

Ваш друг В. ГОЛОВАТИН — в Кентон.

ТАРЗАН, ч. 3598. Зловісна заввага.

Мавполюдина вхопила зброю і вистрибнула на арену. Лазар примружив очі. — Матадор Тарзан, згідно з його власними словами, хоробріший за великого Манолета!

Юрба зареготала, коли Тарзан роздратовано обернувся. — Чому Лазар насміхається з нього?

Два інші також здивувалися. — Шось із ним тралилось, — сказав Голт.